

7-1-1986

พลังห้องสมุด (ต่อจากฉบับที่ 6) : ห้องสมุดกับวัฒนธรรม

อัมพร ทิษะระ

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/arj>

Part of the [Education Commons](#)

Recommended Citation

ทิษะระ, อัมพร (1986) "พลังห้องสมุด (ต่อจากฉบับที่ 6) : ห้องสมุดกับวัฒนธรรม," *วารสารวิทยบริการ Academic Resources Journal*: Vol. 8: No. 1, Article 5.

DOI: 10.58837/CHULA.ARJ.8.1.5

Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/arj/vol8/iss1/5>

This Article is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in *วารสารวิทยบริการ Academic Resources Journal* by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

Abstract**Library Power***Amporn Tikhara*

This article relates the library involvement in general cultural activities on both individual and community bases with the latter as yet received most attention. It denotes that there is considerable pressure on libraries to become community cultural centres and on librarians to undertake a crucial part in the cultural life of the community. It also lists the roles as well as identifies approaches to the extension of traditional library to include other cultural activities. Finally, it criticizes the poor response, so far, of the librarians to this challenge.

พลังห้องสมุด
(ต่อจากฉบับที่ 6)

ห้องสมุดกับวัฒนธรรม

อัมพร ทีชะระ*

บทบาทของห้องสมุดในกิจกรรมทั่ว ๆ ไปทางวัฒนธรรมนั้น ไม่ใช่เรื่องใหม่เลย Alexander Wilson¹ ได้เคยระบุไว้ในเอกสารเรื่องห้องสมุดประชาชนและศิลปในสหราชอาณาจักรว่าตามธรรมเนียมแล้วห้องสมุดประชาชนจะต้องจัดเตรียมสถานที่ไว้เพื่อกิจกรรมประเภทนี้ตามแบบอย่างที่ได้เคยจัดทำมาก่อน ห้องสมุดที่เสนอบริการให้เปล่ารุ่นแรก ๆ ก็มักจะมีกิจการเกี่ยวข้องกับโรงเรียนวิชาชีพศิลปหรือโรงเรียนการช่าง และ/หรือ มีกิจการเกี่ยวข้องกับหอศิลปและพิพิธภัณฑ์ และงานห้องสมุดที่เกี่ยวข้องกับสถาบันประเภทหลังนี้ดำเนินต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบันด้วย ห้องสมุดประชาชนนับแต่ยุคของคาร์เนกีเมื่อต้นศตวรรษ (ที่ 20) เป็นต้นมาล้วนจัดให้มีห้องบรรยาย ห้องประชุม และห้องนิทรรศการ หอสมุดกลางหลายแห่งที่สร้างขึ้นก่อนสงครามใน ค.ศ. 1939 ล้วนมีเวทีละครหรือห้องประชุมที่สวยงามมากกว่าเก่า และภายหลังสงครามแล้วก็มีศูนย์ศิลปของห้องสมุดขึ้นอีก

บทบาทดังกล่าวแล้วเสนอให้ทั้งในระดับของบุคคลและระดับชุมชน แต่ระดับหลังนี้เป็นเรื่องที่ได้รับการสนใจมากที่สุด และมีแรงผลักดันอยู่มากด้วยที่จะให้ห้องสมุดเปลี่ยนเป็นศูนย์วัฒนธรรมในชุมชนและเลิกอุทิศรักเดียวที่มีต่อหนังสือเสียบ้าง เพราะเทคโนโลยีสมัยใหม่ในรูปของสื่อบันทึกจำนวนมากนั้นล้วนมีส่วนทำให้สงสัยว่าห้องสมุดจะมุ่งหน้าบริการด้วยหนังสือเพียงอย่างเดียวได้อย่างไร

ที่สนับสนุนให้ห้องสมุดเป็นศูนย์วัฒนธรรม เช่น Lord Goodman ซึ่งเป็นผู้บริหารงานระดับสูงด้านศิลปะในประเทศอังกฤษก็เคยแถลงว่า² “ข้อเท็จจริงที่ข้าพเจ้าตระหนักก็คือบรรณารักษ์ยังไม่ได้โฆษณาตนเองให้เพียงพอ ซึ่งจะขอพูดคร่าว ๆ เพียงเท่านั้นแต่ก็คิดว่าพูดถูกต้องแล้ว งานของบรรณารักษ์นั้นเป็นงานที่มีความสำคัญยิ่ง ความสำคัญอันเป็นเลิศ แต่ข้าพเจ้าไม่เชื่อว่าประชาชนได้ตระถึงความสำคัญในงานของบรรณารักษ์เพราะเห็นอยู่แต่บทบาทเฉพาะวิชาการ เห็นแต่การปฏิบัติหน้าที่เหมือนกับเลขานุการโดยไม่เข้าใจถึงผลต่อเนื่องอันยิ่งใหญ่ของเรื่องนี้ต่อสังคม ดังนั้นจึงเป็นการดีที่ข้าพเจ้าได้มาพบท่านมากกว่าที่ท่านได้พบข้าพเจ้าเพราะมันเป็นเรื่องสำคัญที่บางคนในพวกเราจะต้องก้าวไปสู่ตำแหน่งต่าง ๆ ซึ่งในบางครั้งจะต้องตัดสินเรื่องราวบางอย่างควรรู้ว่าพวกท่านทำอะไรกันบ้าง รู้ขอบเขตของปัญหาของท่าน และรู้จักความสำคัญของกิจการของท่าน.... งานของท่านนั้นไม่ใช่

* อัมพร ทีชะระ อ.บ., อน.บ., อ.ม. (บรรณารักษศาสตร์), C.A.S. (Kent State) รองศาสตราจารย์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เพียงแต่รวบรวมหนังสือ ติดตามหนังสือเกินกำหนด และจัดหนังสือในชั้นให้เป็นระเบียบ ซึ่งไม่มีอะไรมากไปกว่างานห้องสมุดอย่างผิวเผินเท่านั้น งานของท่านนั้นมีหน้าที่เกี่ยวกับการควบคุม สร้างอิทธิพลและใช้ดุลพินิจชักนำชุมชนในบริเวณที่ห้องสมุดตั้งอยู่ ท่านมีบทบาทสำคัญยิ่งที่ต้องปฏิบัติในด้านวัฒนธรรมเกี่ยวกับชีวิตของชุมชน”

Lord Goodman ได้รับการสนองตอบจากบรรณารักษ์บางกลุ่มเช่นในเอกสารเรื่อง “จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของห้องสมุดประชาชน” ดังที่กล่าวถึงไว้ในบทก่อน ๆ กระบุงวัตถุประสงค์ชั้นรองไว้ 12 ข้อ ซึ่งตรงกับบทบาทที่ Lord Goodman กล่าวไว้ไม่น้อยกว่า 7 ข้อ คือ

- เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นการใช้ห้องสมุดประชาชนเป็นศูนย์กลางที่บุคคลทั่วไปสามารถมีส่วนร่วมในงานศิลปได้โดยตรง
 - เพื่อกระตุ้นให้บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนมีบทบาทของผู้สนใจและผู้จัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม
 - เพื่อกระตุ้นให้บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนมีการติดต่อกับสังคมท้องถิ่นและองค์การทางวัฒนธรรม
- เพื่อสนับสนุนการใช้เวลาว่างให้เกิดการสร้างสรรค์ในทางศิลปวัฒนธรรม
- เพื่อสนับสนุนและกระตุ้นการใช้ห้องสมุดประชาชนเป็นหน่วยงาน “ห้องสมุดพิเศษ” สำหรับสมาคมและองค์การเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น
 - เพื่อสนับสนุนและกระตุ้นการใช้ห้องสมุดประชาชนเป็นศูนย์ข่าวสารด้านวัฒนธรรม
 - เพื่อสนับสนุนการจัดหาวัสดุเพื่อใช้ในการพักผ่อนสำหรับบุคคลทั่วไป
 - เพื่อสนับสนุนการจัดบริการที่ให้ทั้งความเพลิดเพลินและประโยชน์แก่บุคคลกลุ่มพิเศษต่าง ๆ ในชุมชน

เป็นความจริงทั้งที่ Thomas Kelly ได้ตั้งข้อสังเกตไว้ในคำนำที่เขียนไว้ในหนังสือของ Luckham⁸ เกี่ยวกับห้องสมุดในสังคมว่า พระราชบัญญัติห้องสมุดประชาชน ค.ศ. 1964 และพระราชบัญญัติการบริหารท้องถิ่น ค.ศ. 1948 นั้น เมื่อรวมกันแล้วจะขจัดอุปสรรคทางกฎหมายที่มีต่อการพัฒนาห้องสมุดประชาชนให้เป็นศูนย์วัฒนธรรมได้ และเป็นความจริงทั้งที่ Luckham วิเคราะห์ด้วยว่าห้องสมุดประชาชนในเมืองเริ่มต้นด้วยข้อได้เปรียบสูงสุด 2 ประการ ในเรื่องการก่อตั้งขึ้นให้เป็นจุดรวมของสังคมและวัฒนธรรมเพราะมักจะมีสถานที่ตั้งอยู่ตามศูนย์กลางของเมืองและตัวอาคารก็สร้างให้มองเห็นเด่นตา จึงเป็นความจริงตามคำพูดของ Luckham อีกว่า “มีทั้งการระบุเป็นลายลักษณ์อักษรและการเรียกร้องที่จะสนองตอบได้อยู่แล้วที่จะให้ห้องสมุดมีบทบาทเพิ่มมากขึ้น”

ดังนั้นผลที่ตามมาจึงไม่ใช่เรื่องน่าแปลกใจที่ห้องสมุดประชาชนในปัจจุบันมีการเสนอกิจกรรมทางวัฒนธรรมอย่างมากมายหลายด้านเช่น นิทรรศการศิลป สโมสรศิลป งานมหรหรรศิลป การแสดงดนตรี การอภิปรายกลุ่ม การแสดงละคร การสร้างภาพยนตร์ การจัดนำชมห้องสมุด ปาฐกถา โครงการให้ยืมรูปภาพ การอ่านบทละคร การอ่านคำประพันธ์ การเปิดแผ่นเสียงให้ฟัง แต่กิจกรรมทั้งหมดเหล่านี้ล้วนทำให้เกิดปัญหาว่าผู้ใช้ห้องสมุดแต่ละคนได้รับอะไรไปบ้าง? คุณภาพของกิจกรรมที่จัดเป็นอย่างไร?

ใน 2 บทก่อนหน้านี้นี้เกี่ยวกับสังคมและการศึกษา ได้กล่าวไว้ว่าห้องสมุดจะต้องดำเนินงานให้ตรงกับความต้องการอย่างแท้จริงทั้งของบุคคลและของสังคม ในบทนี้ก็จำเป็นต้องกล่าวถึงเรื่องนี้อีกว่าแต่ละคนที่

แสวงหาความรู้จริงด้วยการ “ทดลอง ท่องเที่ยว คิดและอ่าน” ย่อมได้ประโยชน์เช่นเดียวกันจากการได้ใช้ทรัพยากรที่จะกระตุ้นสติปัญญาและศิลปะที่ผู้อื่นสร้างไว้ เช่น จิตรกรรม ปฏิมากรรม ภาพยนตร์ ดนตรี โดยไม่คิดมูลค่า ทั้งจำเป็นต้องขอย้ำไว้อีกครั้งด้วยว่าหนังสืออย่างเดียวนั้นไม่พอ

มีของแถมประเภทหนึ่งซึ่งอาจจะตามมาด้วยก็คือกิจกรรมที่จัดนั้นอาจจะดึงดูดให้กลุ่มผู้ที่ Graham Harvey⁴ เรียกว่า “ผู้มีใจค้อยในวรรณศิลป์” จำนวนมากเข้ามาเตร็ดเตร่ ดู และชม บรรณารักษ์ย่อมไม่มีทางช่วยอะไรได้นอกจากจะต้องยอมเกี่ยวข้องกับ “บาดแผลที่เดินได้” ของระบบการศึกษาและระบบสังคมแบบต่างๆ ของเราบ้าง

เป็นเรื่องแปลกที่การขยายงานห้องสมุดออกไปเพื่อรวมเอากิจกรรมทางวัฒนธรรมเข้ามาด้วยอาจมีผลให้สถาบันนั้นจะต้องปฏิบัติงานให้ถี่ถ้วนและเปลี่ยนแปลงไปจากห้องสมุดตามที่เคยเป็นอยู่บ้าง นี่คือเหตุที่ว่าคุณภาพในการขยายงานนั้นเป็นเรื่องสำคัญ มันย่อมไม่เหมาะที่จะเพิ่มหนังสือเกี่ยวกับเครื่องปั้นดินเผาให้ห้องสมุดสาขาแห่งหนึ่งที่มีกิจกรรมหนักไปในด้านการใช้หนังสือ จักรณทรรศการของจิตรกรรมสำครเล่นบางโอกาสและจัดแสดงดนตรีเซย์ๆ แล้วจะมาเรียกร้องหรือคาดหวังให้เกิดการพลิกโฉมหน้าวิชาชีพบรรณารักษ์ เพราะสิ่งซึ่งเป็นที่ยิ่งประสงค์นั้นจะต้องใช้ทั้งจินตนาการ ความแข่งขัน และความเข้าใจถึงเรื่องที่ชุมชนแห่งนั้นและประชากรต้องการอย่างเฉียบแหลม การเปลี่ยนรูปอาจจะไร้ประโยชน์สำหรับบรรณารักษ์ถ้าจะทำกันเพียงยกเลิกทุกสิ่งที่เคยทำอยู่ก่อนเกี่ยวกับงานเทคนิคเล็กๆ น้อยๆ ของห้องสมุดตามแบบเดิมมา ค้นหาหนทางในเรื่องวัฒนธรรมและนันทนาการโดยไม่ใช้สมองพอๆ กัน

D.E. Gerard⁵ ได้ชี้ให้เห็นวิธีเริ่มต้นขยายงานห้องสมุดในแบบเดิมเพื่อรวมงานกิจกรรมอื่น ๆ ด้านวัฒนธรรมเข้ามาตามที่พอจะมีทางทำได้ไว้ดังนี้

“1. เข้าใจงานที่ทำอยู่แล้ว : ว่าสถานที่ของห้องสมุดนั้นเปิดให้ประชาชนใช้ได้ทั้งเป็นกลุ่มและเป็นสมาคม มีบรรณารักษ์ทำหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่ประสานงานที่ไม่ได้รับค่าจ้าง เพียงแต่อาศัยการประชาสัมพันธ์ในวิธีนี้เพื่อสนับสนุนการใช้ทรัพยากรหนังสือในห้องสมุดเท่านั้น

2. ขยายงานที่ทำอยู่แล้วออกไป : เป็นบรรณารักษ์ผู้มีบทบาทของประธานจัดงานฉลองต่างๆ ตามเทศกาลอย่างโอ่อ่า โดยมีการสอดแทรกโลกของจิตรกรอาชีพเข้ามาด้วยตามสิทธิที่สมควร

3. มีแนวคิดรวบยอดใหม่ : โดยรู้จักนำวัสดุใหม่ๆ ทางเทคโนโลยีมาใช้ทั้งที่มีงานเกี่ยวกับหนังสือเป็นหลักก็จะเป็นการสร้างสรรค์ให้เกิดสภาพแวดล้อมใหม่เอี่ยมและน่าทดลองซึ่งยังไม่เคยมีผู้ใดได้รับประสบการณ์มาก่อน”

ในข้อแรกที่ว่ามีการทำได้นั้นย่อมดีกว่าไม่มีทางเลย เป็นวิธีการซึ่งดีกว่าจะใช้บรรณารักษ์ทำหน้าที่เฉพาะงานประจำด้านเทคนิคในห้องสมุดและธุรการเท่านั้น ข้อที่ 2 นั้นต้องขอกล่าวว่าไม่เกี่ยวกับวิชาชีพบรรณารักษ์ ส่วนข้อที่ 3 แล้วไม่ทราบว่าจะใช้ถ้อยคำให้ตรงไปตรงมาอย่างไรว่าเป็นเรื่องที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นมาได้

เรามาทั้งต้นกันด้วยข้อเท็จจริงว่าถึงแม้การพิมพ์จะยังเป็นวิธีการสำคัญในการบันทึกและสื่อสารอยู่ แต่ก็จียึดตำแหน่งไว้ได้ไม่นาน เทคโนโลยีสมัยใหม่ดังที่กล่าวไว้ข้างต้นก็สามารถบันทึกเสียงและภาพได้ นักประวัติศาสตร์

สมัยศตวรรษที่ 20 เมื่อใช้หนังสือ วารสาร และหนังสือพิมพ์ ก็ย่อมจะต้องการดูภาพยนตร์เทปบันทึกภาพ และ ฟังเทปบันทึกเสียงกับแผ่นเสียงด้วย ทุกวันนี้เป็นเรื่องธรรมดาแล้วที่ห้องสมุดจะรับสิ่งพิมพ์ที่เป็น “ชุดสื่อประสม” ซึ่งมีทั้งสิ่งพิมพ์ ภาพสไลด์ และวัสดุบันทึกเสียงรวมกัน ดังที่ B.J. Enright⁶ ได้กล่าวไว้ว่า “ปฏิสัมพันธ์ระหว่าง วัสดุตีพิมพ์และไม่ตีพิมพ์นั้นเกี่ยวข้องกันมาก และอนาคตของวัสดุทั้ง 2 ประเภทนี้จะต้องปะปนใกล้ชิดกันมาก บรรณารักษ์จึงควรสนใจเรื่องการจัดดำเนินงานวัสดุใหม่ๆ เหล่านี้ให้ใช้ร่วมกับหนังสือซึ่งบรรณารักษ์ล้วนเคยจัดดำเนินงานส่วนใหญ่ในอดีตอยู่แล้วให้ชัดเจน” Enright ได้ให้ข้อสังเกตไว้ด้วยว่าเมื่อตรวจสอบด้านประวัติของ พัฒนาการห้องสมุดแล้ว “การขยายความสนใจจากวัสดุตัวเขียนหรือวัสดุตีพิมพ์ไปสู่วัสดุที่ไม่ใช่หนังสือนั้นปรากฏว่าชอบด้วยเหตุผลและเป็นสิ่งซึ่งหลีกเลี่ยงไม่ได้”

ตามที่กล่าวนี้ Enright หมายถึงสื่อใหม่ๆ ในด้านการศึกษา แต่ข้อแย้งของเขานั้นก็ใช้ได้ทั้งในระดับ ธรรมดาแพร่หลายทั่วไปด้วย ผู้ใช้ห้องสมุดรุ่นใหม่คุ้นเคยกับการใช้สื่อทัศนวัสดุ พวกนี้โตขึ้นมากับโทรทัศน์ วิทยุ ภาพยนตร์ สไลด์ แถบบันทึกเสียงและแผ่นเสียง สถาบันที่มุ่งใช้สิ่งพิมพ์อย่างเดียวย่อมจะเป็นสถานที่แปลกและไม่คุ้นเคย ดังนั้นห้องสมุดจึงไม่ควรมีแต่หนังสือเท่านั้นตามไปด้วย

ยิ่งกว่านั้นยังมีความหมายอย่างลับๆ ต่อพัฒนาการใหม่ด้วยในการสลักภาพที่มีแต่หนังสืออย่างเดียว ออกไปนั้น ห้องสมุดก็อาจจะสลักข้อเสียเปรียบบางอย่างที่มีอยู่ช้านานออกไปด้วยเหมือนกัน Robert S. Taylor⁷ ได้สรุปประเด็นข้อนี้ไว้อย่างน่ายอมรับดังนี้ว่า “ห้องสมุดนั้น ได้พัฒนามาเป็นสถาบันเกี่ยวกับหนังสือและสิ่งพิมพ์ จึงมีผู้ใช้จำกัดอยู่เฉพาะชนชั้นกลางที่มีการศึกษาตามที่มีการวาง รูปของอุดมศึกษาสำหรับค่านิยมของชนชั้นกลางไว้ ทศนคติเช่นนี้เป็นเรื่องล้าสมัยในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมสูงและมีสื่อมากมายหลากหลาย ทศนคติเช่นนี้จึง เป็นการบ่อนทำลายประสิทธิภาพของห้องสมุดอย่างแรง ที่กล่าวถึงนี้ไม่ใช่เพื่อลดค่าของหนังสือเล่มนี้ แต่เพื่อเสนอ เนื้อหาที่จะช่วยให้เข้าใจเรื่องและสนุกสนานยิ่งขึ้นมากกว่า”

สิ่งแวดล้อมใหม่ที่ Gerard กล่าวไว้จึงเห็นได้ง่ายชัดตัดกับภูมิหลังเช่นนี้ ด้วยสภาพดังกล่าวนี้จึงจะมีทาง ให้ห้องสมุดขยายออกไป ก้าวหน้าต่อไปและในที่สุดใช้ประโยชน์จากพลังอันแท้จริงที่มีอยู่ได้ ดังที่บุคคลสำคัญใน วงการละครของอังกฤษคือ Sean Kenny⁸ ผู้ล่วงลับไปแล้วได้กล่าวไว้ว่า “ประเด็นสำคัญก็คือมีบทเรียนอยู่ในห้อง สมุด และหนังสือนั้นจะบันทึกลงใจให้ท่านทำได้มากขึ้น หนังสือของท่านก้าวหน้าต่อไปได้” ยิ่งกว่านั้นยังได้เพิ่มเติม นิยามของห้องสมุดแบบใหม่ที่เปลี่ยนเป็นศูนย์วัฒนธรรมและการสื่อสารไว้อย่างจับใจว่า “ข้าพเจ้าใคร่จะขอให้ท่าน พยายามกำหนดนิยามของห้องสมุดซึ่งไม่ตัดสิ่งใดออกไป สมมุติว่าศูนย์ศิลป์ที่เรากำลังพูดถึงนี้รวมเอาโรงภาพยนตร์ โรงละคร ห้องเต้นรำ นิทรรศการ ห้องปาฐกถา และห้องสมุดไว้ด้วยกัน... ข้าพเจ้าก็คิดว่าห้องสมุดก็จะต้องสำคัญ นำหน้าสถานที่อื่นๆ นั้น... ส่วนบรรณารักษ์ก็จะเป็นผู้นำหากพยายามที่จะไม่ตัดกิจกรรมใดๆ เลยออกไปจาก ศูนย์ บางทีบรรณารักษ์จะเปลี่ยนคำว่าห้องสมุดได้ในเวลา 2-3 ปี คำว่าห้องสมุดจะหมดไป ศูนย์ประเภทนี้ซึ่ง ต้องขอเรียกว่าศูนย์ศิลป์ไปก่อนเพราะอาจจะได้คำอื่นที่ดีกว่านี้จะกลายเป็นสถานที่ซึ่งตั้งต้นด้วยห้องสมุดเป็นหลัก แต่โฉมหน้าที่แท้จริงนั้นจะเป็นสถานที่ซึ่งทุกคนสามารถเข้าไปศึกษาสำรวจสิ่งที่ใหญ่ยิ่งต่าง ๆ ที่มนุษย์ได้สร้างขึ้น และแนวคิดต่าง ๆ ของมนุษย์ในสังคมทุกวันนี้ ไม่ว่ามนุษย์ได้ทำอะไรขึ้น ทุกวันนี้ก็จะสามารถเห็นได้ทันที ไม่

เฉพาะเพียงอดีต แต่รวมทั้งภาพปะติดปะต่อของเรื่องที่กำลังดำเนินไปในยุคปัจจุบันด้วย นั่นก็คือถ้าท่านคิดว่าวรรณกรรมเป็นสังขารมาไม่ใช่งานศิลป์แล้วท่านเองก็จะตั้งต้นเพิ่มงานวรรณกรรมขึ้นเองด้วย”

เรื่องนี้มีความสำคัญเพราะเป็นอีกครั้งหนึ่งที่บุคคลนอกวิชาชีพเข้ามาเกี่ยวข้องกับเรื่องพลังห้องสมุดและที่สำคัญก็เพราะ Kenney เผ่าคอยที่จะให้บรรณารักษ์ยอมรับคำท้าทายด้วย แต่ Gerard ก็เตือนพวกเราไว้แล้วเป็นนัยๆ ถึงการตอบสนองอย่างน่าสงสารของวิชาชีพนี้ว่า “บรรณารักษ์มีทัศนคติต่างๆ กันและมักจะขัดแย้งกันเกี่ยวกับบทบาทต่อสาธารณะของตน ในอดีตบรรณารักษ์ยอมเป็นคนรับใช้ที่ไม่มีหน้ามีตาของผู้ใช้ห้องสมุดผู้ไม่ปรากฏชื่อมานาน เพื่อป้องกันไม่ให้มีเรื่องมีราวและป้องกันสถานภาพของตน ทัศนคตินี้จึงตามมาด้วยการเบี่ยงบ่ายต่อข้อผูกพันที่จะให้ยอมรับมาตรฐานต่างๆ ตามสัญชาตญาณของมนุษย์ โดยเฉพาะมาตรฐานส่วนบุคคลหรือการใช้มาตรฐานกับตำแหน่งในวิชาชีพ แต่วิวัฒนาการก้าวหน้าได้ทั้งบรรณารักษ์ไว้แล้วหลังเสียแล้ว”

แกนทั่วไปของเรื่องนี้ จะเห็นได้ชัดไม่เพียงแต่เมื่อพิจารณาถึงความเกี่ยวข้องของห้องสมุดกับวัฒนธรรมเท่านั้น แม้ในบทของความเกี่ยวข้องของห้องสมุดกับสังคมกับการศึกษาก็กล่าวซ้ำอยู่บ่อยๆ พลังห้องสมุดนั้นมีแน่มากกว่าระบบการจัดหมู่หนังสือ มากกว่าการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ มากกว่าสิ่งที่เรียกกันว่ากลวิธีในการดำเนินงาน แต่ในวงวิชาชีพนี้พลังดังกล่าวถูกละเลยเสียเป็นส่วนใหญ่ และที่จริงแล้วแทบไม่เคยสำรวจตรวจสอบด้วย

วิชาชีพบรรณารักษ์จะต้องกำหนดปรัชญาขึ้นโดยระบุเรื่องทางวิชาการที่ควรเน้นให้แพร่หลายไว้ให้มากที่สุด เน้นถึงเรื่องทางวิชาการที่มีต้นกำเนิดขึ้นในสหรัฐอเมริกา นับแต่สมัยของ Dewey เป็นต้นมา เรามีผู้เชี่ยวชาญชาวอเมริกันต่อเนื่องกันมาตลอดในด้านการทำบัตรรายการ ด้านอาคารห้องสมุด ด้านวิธีการจัดเก็บ และระบบการจ่ายรับหนังสือ เราถูกโค่นลงด้วยความรู้ความชำนาญและแนววิชาชีพแบบอเมริกัน

แนววิชาชีพชนิดนี้มีตำแหน่งของมันที่จริง แต่จะกลายเป็นเรื่องน่าขันถ้านำมาใช้โดยขาดปรัชญาและเมื่อคนในวิชาชีพขาดความสนใจที่จะพิจารณาว่าห้องสมุดคืออะไร ควรมีบทบาทอย่างไรบ้าง และบรรณารักษ์ควรตั้งเป้าหมายว่าตนเองควรเป็นอย่างไร

REFERENCES

1. Wilson, A 'Public libraries and the arts in Britain,' In Gerard, D. E. ed. : Libraries and the arts : a symposium of papers and discussions at the seminar held in the College of Librarianship, Wales, September 1-6, 1969. London, Bingley, 1970.
2. Goodman, Lord : In Gerard, op cit.
3. Luckham, B : The library in society. London, Library Association, 1971.
4. Harvey, G : 'Public library impact-breaking down the barriers. Part two-users.' Assistant Librarian, August 1973.
5. Op. cit.
6. Enright, B J : New media and the library in education. London, Bingley, 1972.
7. Taylor, R S : The making of a library : the academic library in transition. New York, Becker and Hayes, 1972.
8. Kenny, S : A theatre of books. In Gerard, op. cit.